

Comint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatorului [Ló-
vészetosa], Nr. 8.

Scrisorile nefrancate nu se vor
primi decât numai de la corespon-
dintii regulari ai „Fed. ratiunii”.
Articlii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune

Pre trei lunc 3 fl.

Pre siese lunc 6 „

Pre anulu intregu . . . 12 „

Pentru Roman'a :

Pre a intregu 30 Fr. = 30 „

„ 6 lunc 16 „ = 16 „

„ 3 „ 8 „ = 8 „

Pentru insertiuni :

10 cr. de linia si 30 cr. taos'a tim-
brale pentru fiecare-cara publica-
tiune separat. In loculu deschis
20 cr. de linia.
Unu exemplarin costa 10 cr.

Pest'a, 15./27. nov., 1872.

Scandalulu Lónyay-Cernatonianu d'in siedin-
tia de la 18. l. c. s'a inchiatu in 25. l. c. adeca la
septeman'a cu una adevrata comedia, adeca re-
pertoriulu teatralu s'a inavutitu cu una tragico-
comedia parlamentare. Primulu impulsu la impa-
citiune l'a datu Col. Tisza, care dupa ce intr'o
vorbire scurta, meduosa si cu tactulu unui barbatu
de statu, constatã ca patimosele porniri alle lui
Cernatoni (favoritul sãu) au fostu neparlamentari,
si ca totodata assemene judecata trebe se enuncie
si despre ministrulu-presedinte. adanse ca drep-
tatea cere ca d'in motivarea propunerii Corismician-
sã se lasse cu totulu a fara passulu indreptatu
numai in contr'a lui Cernatoni, si atunci d'insulu
primesse motiune. Discursulu lui Tisza fece adun-
ca impresiune a supr'a partiteloru magiare d'in
camera. Urmarea imediata fu ca dep. Hoffmann
(drept'a) dechiarã a renunãia la cuventu de voru
face assemene si cei lalti oratori prenotati la vor-
bire si ca astfelu s'ar poté procede indata la vo-
tare. Assemene dep. Györfy (stang'a) dechiarã ca
renunãia si ellu la cuventu, daca drept'a se invoie-
esse a lassã a fara motivarea lui Corismiciu. Acum
presiedintelui Bittó inca i veni norocos'a idea (ce
numai arare i se intempla) de a suspende siedint'a
pre 15 minute. — Partia deachiana crediã bine-
venita ocasiunea de reconciliare, offerita de oppo-
sitiune, dar' fiindu ca motivarea lui Corismiciu
contieneã satisfactiunea ce partia deachiana voiã
se se deã ministrulu-presedinte si cabinetulu
intregu, acea motivare numai cu invoirea ministe-
riulu se poteã lassã a fara. Acest'a se notifiã
ministriloru adunati in chili'a loru de consultare.
Lónyay dechiarã indata, ca pentru pace si interes-
ulu comune renunãia la satisfactiunea personale, dar'
ca vatemat'a demnitate a camerei cere totu-si ore
care reparatiune. Somsiciu primu insarcinarea de
parlamentariu intre chili'a ministriloru si sala de
conversatiune unde Tisza si Cernatoni erau adun-
nati impreuna cu corifeii stangei. Negotiatiunile
tienura diumetate de ora. Deputatii in sala si
pre corridore adunati in cete (grupe) acceptau
resultatulu. Inainte de 12 ore siedint'a se rede-
schide, attentiunea deputatiloru era incordata,
acceptandu cu neastemperu, ce are se se intemple.
Dupu câte-va minute se scola Cernatoni si cu facia
pallida, cu vocea innabusita rosti cuvintele (ca
si candu i s'ar fi trassu cu carligulu) prin cari
ceru ertarea camerei pentru ca vatemasse demni-
tatea ei. (D. Lonyai inse neci unu cuventiellu nu
ament). Aclamatiuni generali de approbare si fe-
ricitari d'in partea stangei urmara dupa acesta
dechiaratiune de penitentia. Acum se scola Lonyai
si descopere si d'insulu parerea sa de reu asupr'a
celloru intemperate si cere intru interessulu bunei intiel-
legeri si lenisce a camerei ca motivarea lui Coris-
miciu se se lasse a fara d'in propunere. Se adop-
ta nu numai acest'a, dar si punctulu finale relativu
la modificatiunea §. 15. art. IV. 1848 se sterge,
si forte intielleptiece, ca-ce n'aveã neci una valore
practica, de ora ce nu essistu mediuloce prin cari
s'ar poté astupã gur'a deputatulu, care ar vre se
arunce vre o insulta sau incriminatiune in contr'a
gubernulu, dar de alta parte pentru ca elaboratulu
comisiunii ad hoc, avendu in vedere numerocele
cestiuni de urgentia, mai alessu celle financiari,
nu s'ar fi potutu pune la ordinea dillei decâtu nu-
mai càtra finitulu sesiunii presente. — Amenun-
tele despre complanarea acestui incidentu scanda-
losu, cetitorii nostri le voru cunosce d'in reportulu
dietale, noi acl observãmu, ca Cernatoni ceru ert-
tare numai camerei care se poteã crede vatemata
in demnitatea ei, dar nu si lui Lonyai care re-
mase stropitu cu tina, si care cu tota complanarea
inascenata cu destulla istetime, nu se mai pote
tienã la putere, ellu trebe au se cera demissiunea,
au se fia demissiunatu, pentru ca asiã cere mora-
litatea publica, ceea ce nesmintitu se va si intem-
plã, daca nu immediatu, apoi, precum dãm nu
noi cu socotel'a, Lonyai va sta inca cellu multu, pana
la votarea bugetulu. In tote cercurile si in dia-
ristica se vorbesce de acesta demissiune, ca im-

minente, asiã si despre 'a lui Kerkapolis, care
inca, de va mai sta, numai pana la in-
chisiarea operatiuniloru financiari (cu imprumutulu)
va sta ca de necesitate. Sitatiunea politica atãtu
aici, câtu si in Cislaitania, era de multu tĩmpu
genãta, tota lumea sente ca se neintempla: unu
ce neacceptatu, ca are se se schimbe, ca prin far-
mecu, situatiunea, si cu sperantia in celle viitorie,
de cari unii se temu, era altii le accepta cu
dor, toti impreuna dorescu ca presentulu se —
trẽca!

In Cislaitania inca se vorbesce de mari des-
binãri in sinulu ministeriulu si ca essirea lui Gla-
ser si Unger este imminente, dar noi credemu ca
schimbarile n'au se fia numai partiali, si ca cu D.
Lonyai cam deodata se va duce si D. Auersperg
si ca unu nouu sistem u are se se inau-
guredie, ne tememu inse ca mai spre rãu. De fede-
ralismu suntemu inca departe, ca ce pre stapanii
d'illei i prindu frigurile candu audu vorbindu-se de
chiniulu federalismu, singurulu leacu, cu care se
pote vindecã hab'a Ostrunguri'a, dar firesce ca fra-
tiloru siamiti li-ar remanã câtu-va tĩmpu ficatii
inflatu dupa acesta cura radicale a suprematiei:
ungro nemtiesci. A fara de acestu leacu altulu nu
este, decâtu numai „morteã” doctorulu toturoru bo-
leloru incurabili. Speramu ca respectiviloru nu li
va fi grea alegerea si in fine, bucuros de sila, se
voru familiarisã cu federalismulu, care vine merãu-
siu, vine inse de securu.

In cercurile deputatiloru se facu felu de felu
de combinatiuni ministeriali, asiã unii vreu se sclã
ca Slavi va succede lui Lonyai, altii ca Wenckheim,
era altii ca vine Sennyei, cu Peci-voda si Bartalu
(nre care mameliãniã) etc. Apoi pentru
portufoiulu financiulu sunt candidati Cengheri, Ge-
deni, Wahrman, ba pana si Col. Széll (nepotu de sora
illustrulu Cutiovlacu Deacu.) Dar lassamu aceste
otiose conjuncture si ne marginimu a observã,
ca celle mai probabili aspecte le are Sennyei sub
a carui presiedintia Wahrman cu anevoe ar poté
occupã vre unu portufoiu. Altu sistem u, alti omeni.

In Roman'a mare confusiune si mare frica au
addassu in rondurile celloru ce sunt asta-di la
putere, intalnirea la Pitești intre Carolu I. si DD.
Gener. Nic. Gulescu si Ionu Brateanu, si apoi ca
a prãnditu impreuna la mesa domnesca si in
fine ca Brateanu a mersu la Bucuresci si a
fostu la palatulu. Nu se scie inca ce insemnetate se
aiba acesta intalnire, dar diariile officiose alle gu-
vernulu actualu au inceputu a tipã de dorere si
staruescu a bagã intrige intre Brateanu si partia
d'in care face parte. Este caracteristica apostrofa-
rea ce „Telegrafulu” d'in Bucuresci face linguis-
toriloru officiosi, „Nu ve ingrigiti, vili curtesani!
— cãce — ori ce s'ar face, ori ce schimbare se
va operã, ori ce cataclismu ar veni, pre câtu
tempu voru fi regi si domnito-i pre faci'a pamen-
tulu, voi veti avã de lucru, meseri'a vostru nu o
va luã nimene!” Cam drasticu, dar a nimeritu
„Tel Buc.”

Affacerea consulare de la Braila s'a terminatu.
Greci'a au primitu satisfactiunea urmatoria: D.
Antinopulos, consululu grecu (cui D. Costaforu
i-luasse exequatur'a) cu ocasiunea unei solennitati
a functionatu in deplina uniforma si cu tote sem-
nele esteriori demitatii salle consulari. Astfelu
dara se risipescu tote ingrigitile unui resbellu
eventuale intre Grecia si Romania, cellu multu,
pre D. Costaforu lu va dorã, pote, vre una masseã.

Sitatiunea in Franci'a.

Nunciulu prin care D. Thiers, presiedintele
republicei franceze, inaugurã redeschiderea Adun-
narii natiunali in Versali'a au atãtiatu pana la in-
versunare spiritulu de oppositiune a partiteloru,
ce se pareã a se fi alinatu. Veteranulu diplomatu,
care derege asta-di destinele Franciei, cu tote ca
s'a nevoitu a-si cumpeni cuvintele in tote direc-
tiunile, si cu tote ca laudele si infruntarile ce le
au adressatu candu la drept'a, candu la stang'a,

le-au prezentatu in forma de bombone delicate, nu
se poté conteni totu-si ca se nu deã testimoniulu
de legalitate st a tulu i quo allu „republicei
conservato”. Atãta fu de ajunsu ca electricitatea
politica, condensata in timpulu ferieloru sesiunii
de expozitie, era ducete de Larôche-Faucould
asverli numai decâtu presiedintelui republicei in-
flaccarata insultatiune „Acest'a e infamia!” Pri-
mele siedintie alle adunãrii aretara invederatu, ca
drept'a (monarchistii) incrediendu-se in nou'a sa
organizatiune, fĩnde a fortisã ataculu. In prim'a
navalire succese monarchistiloru a scote la calle
motiunea d'a se numi comisiunea, care se se
occupe cu enunciatunele presiedintelui. Drept'a inse
prin acesta apucatura aveã propriamente inten-
tiunea d'a constitui unu tribunalu, care se judece
pre republicanulu Thiers. Cu majoritatea, cu care
drept'a fortiasse motiunea pentru cercetare (en-
quête) sperã ca va avã majoritatea si in acea
comisiune investigatoria si ca astfelu va cascigã
joculu. Lucrurile urmara inse cu totulu altmen-
treã. Drept'a coalisata facu ce e dreptu, a se votã
motiunea pentru numirea comisiunii, dar' intru
acestea, fractiunile celle lalte alle adunãrii cascigã
preponderantia loru cea vechia si d'in ter-
ribilulu consiliu ce aveã se judece pre rebellulu
Thiers, se fece cu inotulu una simpla commis-
siune de adresa spre a formulã respunsulu la
nunciulu presiedintelui. Furibundii inse voiau se
aiba victim'a lor. Drept'a coalisata, schimbandu
frontulu, impinse pre anteluptatoriulu sãu, betra-
nulu generalu Changarnier, ca se navalesca a su-
pr'a lui Gambetta, pentru demonstratiunile repu-
blicane de la Grenoble alle acestuia, avãndu
delfinu allu republicei (Gambetta) numerulu acelloru
irresoluti, cari i parasisse candu attacau pre Thiers, se
voru grupã era in giurulu flamurei lor. Scopulu drep-
tei monarchiste era, ca votulu de blamu in contr'a
vorbiloru (toaste) de la Grenoble se isbesca in
inse si demonstratiunile republicane, va se dica, re-
publica se contribuesca a se proscrie pre sine in sa-
si! Gubernulu pricepu numai decâtu acesta tactica
perfidã si prevedu ca republica devine imposibile,
ba mai multu, ridiculosa, indata ce se va cendemnã
solennisarea formei de guvernare a statulu in fapta
essistente. Estu-modu se nascu lupt'a pentru ordinea
de d'a supr'a propuneriloru lui Benioff, d'Azy,
Jaure si Metetal. In fine se primi cea d'in urma, ca
mai blanda. In acesta lupta, in care poterile par-
titeloru se mesurau intre sine, se dovedu ca drept'a
coalisata nu-si pote storce majoritatea adunãrii si
ca prim'a ei invingere se pote atribui numai im-
pregiurãrii, ca atunci lipsiã d'in adunare aprobe
junitate d'in deputati. Drept'a formedia coalitiune
curatu negativa, ca-ce de si Orleanistii, Bourbonistii
si Napoleonistii se intielegu toti bine a lucrã im-
preuna in contr'a republicei si ca se faca multa
apa sarata Dlu Thrers, indata ce inse aceste par-
tite se vedu a fi chiamate la activitate positiva,
la postulate proprie, situatiunea se schimba
cu totulu, si fractiunile pretenditorulu, fia
care in parte, ar gasi pre figurantii sãi (soci) de
mai nainte strinsu uniti cu tote elementele d'in op-
positiune. Facia cu acestu impulsu allu fractiuniloru
adunãrii, D. Thiers este inca irresolutu. Dinsulu
pare a crede, ca prin vaccilarea sa, candu in drept'a,
cand in stang'a, i va succede a tienã cumpen'a,
dar situatiunea devine de ce in ce mai rea, contra-
stele devinu mai acute, lupt'a de partite se invenina,
tier'a se descuragedia si se instrãina de lucrãrile
practice alle dorerosei resnasceri a statulu. Guver-
nulu trebe cu una ora mai nainte se faca appellu
la tierra. Fãra indoieia nouele alegeri ar pune la
momentu spiritele in mare agitatiune, dar este mai
bine una decisiune chiara, decâtu acelle lupte rui-
natorie, decâtu acelle uneltiri factiose ce se petrecu
in adunarea de Versali'a, in fine, decâtu latente
bellulu civile. Vai partitei! carea ar meritã infrun-
tarea d'a fi impededatu prin egoismu de partita
regeneratiunea patriei si a fi contribuitu se intar-
die ora in care Franci'a se-si reocupe loculu
in vechi'a sa marime si gloria in fruntea natiuni-
loru universulu!

Dupa promitterea acestor consideratiuni generali credem că va interesa pre cetitorii nostri a cunosce de si numai in câte va liniaminte scen'a ce s'a petrecutu, si modulu, cum fũ primitu nunciulu lui Thiers, in adunarea nat. fr. Diuariele raporta că stang'a (republicanii) applaudă necontenitu, precandu drept'a (monarhistii) taceă ca pescele. Dupa cetirea nunciului au donitu mare agitatie in camera, ce abia preste 20 minute se potu alina. Gambetta si Louis Blanc laudara nunciulu lui Thiers, atunci de odata striga legitimitatulu Kerdrel „Protestedi in contra nunciului!“ si se urca pre tribuna ca să se face motiunea pentru numirea commissiunii care să examine nunciulu. (Tumuldu infricosiatu), crede inse a fi enunciatu opiniunea majorității. Drept'a applaude. — Thiers dıce că este totudeaun'a gat'a a se supune controllulu majorității camerei si a tierrei. — (Stang'a applaude.) Cu rezerv'a acestei observatiuni Thiers declara că adere la motiunea lui Kerdrel. Dupa acest'a Kerdrel, la suatulu lui Grevy (presied. camer.) modifica propunerea sa astfel, ca să se numesca commissiunea pentru a formulă proiectulu de adresa (respunsulu) la nunciu. (Presiedutele (Grevy) pune la votu cestiunea de urgentia. Prim'a votare remane dubia, la a dou'a incercare se votedia urgentia. Siedinti'a se redica la 5 ore ser'a, in mediulocu unei agitatiuni extraordinarie. — Deci effectulu nunciului in primul momentu fũ dechiararea resbellulu d'in partea monarchistiloru coalisati cătra D. Thiers, care neci prevediusse neci se acceptasse la acestu effectu alu nunciului său. — Diuarulu lui Gambetta dıce că nunciulu presiedintelui avũ deplinu successu: „Thiers o rupse eri cu monarchi'a. D'insulu au proclamatu republic'a, uniculu si singurulu regimu accomodatu trebuintieloru tierrei, au laudatu binefacerile ei, au innaltiatu servitiile si folosele ei. Fericiti omenii, caroru in dılle anumite alle vietiei lor, li este datu a fi interpretii unei tierre intrege. Acest'a este adeverat'a gloria!“ Asiã Gambetta. Monarhistii inse colcaiau de nevasu si intru inceputu se credeau atãtu de tari si atãtu ce certi, că triumfulu lor va provocă immediatu retragerea guvernulu, cătu tote dispusetiunile se luasse pentru a constitui unu nou guvern si acestu-erã unu triumviratu militare compus d'in DDi MacMahon, Changarnier si Ladmirault, unu adeveratu guvernamentu de cioreci de pelle, cum dıcu franprivire la alti factori si fara ca să se scia appetiã dupa cuviintia intelleptiunea, si influentia esperitului betranu Thiers, trecutu prin tote apele si unsu cu tote mirurile diplomatiei viclenissime.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 23. noemv., 1872.

Presiedintele Bittó deschide siedinti'a la 10 ore si 35 min. d'in dı.

Dupa verificarea processulu verbalu d'in sied. precedente se presenta mai multe petitiuni prin unii deputati, cari se trecu la commissiunea petitiunaria.

Camera trece apoi la ordenea dılei si a-ume la prim'a pertractare a proiecteloru de resolutiune, prezentate inca in siedinti'a de ieri.

BOISIORIA

Cultur'a pesciloru.

Cunoscemu natur'a si propagarea, cătu si constitutiunea corpulu pesciloru; cunoscemu modulu loru de vietia, scimu că neumerate folose potemu trage de la dınsii; scimu că creatorulu a binecventatu omenim'a cu una suma de isvore ce i servescu de placere, multumire si induleire; scimu că pucine d'intre abundantele comore, cari ni dau tote 3 regnele naturi, voru fi atãtu de avute că pescii, candu e scopulu de a indestulã fiint'a de creatoru alesu. Nu se pote negã, că si omulu, carui-a divinitatea i-a datu facultãtile de a fi domnulu pamentulu, si-cunoscere preferintia sa, că-ce elu prin experientie, incercãri si studiu continuu voiesce a petrunde tote secretetele naturi. Mici sunt tote obstaculele, ba chiaru neci pericolele nu le vede, candu lu conduce marele impulsu de a descoperi, candu voiesce a-si stimperã marea sete de cunoscintie, candu e scopulu de a-si inavutã si perfectionã scientiele: — dar' neci atunci, candu e probabilitate, că are să cascige multumiri materiale, are să-si maresca venitulu, sau să aduca omenimei ore-cari servicie.

Acest'a este busola, carea conduce pre omu a petrunde aerulu, a tentã firmamentulu si a ni dã relatiuni de mare interesu si folose a supr'a corpuriloru ce.esci; prin acest'a se indemna omulu a-si cascigã cunoscintie despre tote căte contine suprafaci'a acestui globu, se espune la sufferintie de totu folulu, dã a rabda sete, fome, frigu si caldura; se

Ladislau Korizmic iã cuventulu si, in sensulu regulamentulu internu alu camerei, si-motivedia mai pre largu propunerea sa. Incidentele triste — dıce oratorele — cari s'au ivitu in parlamentulu unghurescu inca d'in anii trecuti, si cari asta-di se repetiesu cu mai mare violintia, provinu d'in temperamentulu sanguinicu alu unghuriloru si d'in patini'a cu care se combatu partitile politice. Acestu reu se pote delaturã, dupa parerea dsale, parte prin inaintarea pre terenulu civilizatiunii si alu culturei, parte prin moderatiunea ce si-ar impune fia-care membru alu camerei. Unu alta sorginte, care alimentedia acestu reu, ar fi de aflatu in nechiaritatea si neprecisiunea unor puncte ale regulamentulu internu, a caroru modificatiune este neaperatu necesaria. Dupa parerea oratorelui, regulamentulu camerei unghurescu nu dã majorității destulu spriginu, pentru că acest'a se-si pote aduce la valoare convictiunile sale. La acest'a se mai alatura apoi si procedur'a opoziitiunii facia cu majoritatea camerei. Oratorele nu voiesce să insire tote defectele regulamentulu; elu se provoca numai la §§. 128 si 160, cari facu drepturile presiedintelui illusorie si nu sunt nice decãta aecomodati, apã a poté intempriã incidentele cele mai triste, cari se vedu a se perondã in siulu camerei. In fine oratorele roga camera a pune propunerea s'a la ordenea dılei inca pentru siedinti'a prossima, ceea ce se si primesce.

Urmedia prim'a pertractate a resolutiunii prezentate de Ernescu Simonyi.

Corifeulu stangei estreme Ern. Simonyi si-motivedia proiectulu seu de resolutiun pre bazea consideranteloru premise in acelu-a-si. In tempulu d'in urma — dıce oratorele — s'au ivitu suspiciunãri in diuarie si in camera că adeca tosaurul publicu nu s'ar administrã onestu. Aceste prepusuri an fostu indreptate contra guvernulu preste totu si in specie contra ministrulu-presiedinte. Oratorele areta apoi, că aceste prepusuri se basedia cu osebire pre modulu, cum guvernulu a pactatu si a impartitu concessiuni de căli ferrate, fara concurentia si cu eschiderea publicității. Numai affacerea călii ferrate de ostu offera destulu motivu de suspiciune; una societate a insielatu pre actiunari cu 20 millione la lumin'a dılei si cu scirea guvernulu; actionarii au platitu 52 millione in argintu, si inca in unu tempu candu argintulu avea unu agio de 20 percente. Pentru construire s'au solvitu inse numai 52 millione 500,000 fl. in note de banca. Agio de 11 millione l'a bagatu cine-va, sau mai multi cine-va in sacu.

Oratorele, trece la propunerea lui Korizmic si dıce, că acest'a are de scopu, a strică regulamentulu. Oratorele trage atentiunea camerei a supr'a conventulu francesu d'in tempulu marei revolutiuni. Acelu conventu si-a inceputu acti-procedere a rezultatu marea lui Ludovicu XVI. Dlu Simonyi observa in fine, că prin aceea, că se va infundã gur'a opoziitiunii si se va suprime publicitatea, reulu totu nu va fi de'aturatu. Alta este ran'a si aceea trebuie vindecata, si cu acest'a si-recomenda proiectulu seu de resolutiune spre primire.

La cererea a doue-dıci de deputati presiedintele ordona votare nominale, alu carei-a rezultatu este, că propunerea lui Simonyi nu se primesce spre desbatere. [D'in 427 deputati verificati 95 au votatu pentru, 167 contra, 67 164 au fostu absentii.]

Dupa aceea iã cuventulu dlu primu-ministru Lónyay si totu d'in motivulu scandalulu intemplatu tiene unu discursu lungu si latu, mai multu pro domo sua, si in fine face urmatori'a propunere:

Ordenatiunea §-lui 37 alu art. de lege III. d'in 1848

espune pericolulu si mortii, candu e scopulu de a petrunde diversele deserturi immense, a urã inaltimile muntiloru, a cunosce vastelo paduri, a petrunde frigurosele regiuni polare.

Si omulu unu e mai pucinu espusu toturoru acestoru sufferintie si pericole, candu indemnulu lu face a cunosce lungimea si aduncimea mariloru, a fluviiloru s. a., au dora pucinu are elu să indure, candu scopulu i este a gauri pamentulu, fia acest'a d'in interesu scientificu, sau că ideea lucia a cascigulu materialu i dã impulsulu la asemeni intrep.inderi.

Asiã dara omulu este neobositu, elu lucra cu persistentia si taria, si nu prè lu ocupa ideea de precautiune, candu e de a-si dovedã maretulu scopu alu chiamãrii sale, candu este a se aretã, că elu că domnu alu pamentulu, si trebuie să-lu cunoscã; neci candu lu tortura poft'a de a-si marı veniturile materiale, de a-si urmari interesulu propriu.

Asiã urmãresce omulu tote, si trebuie să faca acest'a, că-ci tote sunt prentu elu, si cele in aparintia neinsemnate i potu fi spre folosu. Sunt materie cari indirectu si numai prin prefacere, unele dupa multa munca, se potu folosı; sunt apoi si de acelea, cari in stadiulu loru naturalu servescu si multumescu pre omu.

Intre cele d'antãiu se numera mai alesu mineralele, si mare parte a planteloru, la cele d'in urma plantele si mai cu sãma animalele. Acestea (animalele) au fostu si sunt in prim'a linia folosite, pentru că ele fora multa ostendela aducu multumiri necesarie.

Istori'a ni vorbece mai antãiu de timpurile nomade, dupa aceea de cultur'a de pamentu si multu mai in urma despre industria si fabricatiuni. — Deci cu cătu omenimea

prescrie pentru camera ore-cari detorintie, cari pãna amcu nu s'au implinitu, pentru aceea dsa propune, că tote computurile si respective tote reporturile curtii de comtabilitate referitorie la aceste computuri, d'in anii 1867—1871, precum si tote observatiunile ministerulu in acesta privintia, să se dõe commissiunii financiarie permanente cu acea insarcinare, că ea, sau să desbata si esaminedie ins'a-si aceste acte, sau să faca unu raportu despre modulu esamınãrii sale. Comisiunea, carea se va ocupa cu esamınarea computurilor finali, are de a-si cascigã cunoscintia si despre acele contracte inchiate cu guvernulu, in privintia caroru-a ar' affã de lipsa vre-o deslucire sau orientare documentaria: mai departe are d'a presentã reportulu la tempu, pentru că computurile finali să se pota desbata, in sensulu legii, si d'in partea camerei inca in cursulu acestei sesiuni. Acesta commissiune are d'a reportã si despre acele contracte, cari impunu statulu niscari detorintie, fara că ele să se fi desbatutu in camera.

Propunerea se va tipari si distribui. Se primesce apoi in dou'a cetire inarticularea conventiunii postale inchiate cu Montenegrulu si cu acest'a siedinti'a se redica la 2 ore d. m.

Siedinti'a de la 25. nov., 1872.

Dupa verificarea protocolulu siedintei de la 23. noemv. presiedintele comunica camerei, că deputatulu Sava Vucovics a repausatu in 19. noemv. in Londr'a si propune, că camera se si-esprime condollentia protocolaria. (Approbare generale.) Emericu Huszár doresce, că camera se si-arete acestu doliu si prin unu semnu esternu dispunendu că, trei dılle dupa o lalta, flamur'a negra se falseie d'asupra edificiulu camerei. Se va dispune.

Presiedintele este impoternicitu, a escrie alegere noua in cerculu electoralu devenitu vacante prin morteala lui Vucovics.

Se facu mai multe interpellatiuni de interesu locale. Adamu Lazaru interpelleza pre ministrulu de interne, daca are de cugetu a regulã cătu de curundu poti'a campestra d'in Ardėtu?

Referentii commissiunii de 15, a celei insarcinate cu esamınarea petitiuniloru intrate, presinta reporturile lor.

La ordenea dılei este: a trei'a cetire a proiectulu de lege despre conventiunea postalã, inchiate cu Muntenegrucamer'a accepta proiectulu de lege, care apoi se dã camerei boieriloru spre desbatere.

Urmedia desbaterea a supr'a proiectulu de resolutiune, presintatu de Korizmic, cu privire la revisiunea regulamentulu camerei si modificarea artic. de lege IV. d'in 1848

Colomanu Tisza nu este pentru proiectulu d'in cestiune si dıce, că in principiu aru fi pentru esmitterea unei comisii, care se reveda regulamentulu casei. Inse proiectulu lui Korizmic tientesce la modif. regulam. pre contulu libertatii de vorbire.

Èra scopulu unui regulamentu parlamentariu nu pote fi restringerea libertãtii de vorbire, si neci nu si-ajunge scopulu prefıptu, adeca liniscirea sufleteloru. Ce e dreptu, nu este greu a creã unu regulamentu restringatoriu pentru libertatea de vorbire, dara unu astfelu de regulamentu nu va usiorã lucrurile, cu atãtu mai pucinu va indestulã spiritele numai unu tactu nimeritu a presiedintelui in conducerea trebeloru si stim'a reciproca cătra drepturile fi-acarei partide, o potu face acest'a.

Vorbindu mai da parte specialu despre proiectulu lui Korizmic, dıce: in interesulu causei, concedu că isvorulu

se immultiã, cu atãtu erau mai mari receritiele, si lips'a faca pre omu a intreprinde ocupatiuni noue, cari prin observatiuni si experientie se iradecinau si prin studiu seriosu se aduceau la perfectiune.

Inse natur'a omulu e pertinace si, prin urmare, numai unu mare necesitate, una factica convingere lu face a parası intreprinderea lui cunoscuta, de elu practisata si iubita, si si ast'a numai atunci o lepeda, candu dupa scientia lui nu pote cascigã veniturile dorite, sau candu d'in intemplanre e silitu a se mutã in locuri cari nu sunt priinciose meseriei ce a avutu.

Acestu micu tractatu are de scopu a ni dã desluciri in privintia unei singure specie de animale si anume a pesciloru. Pentru aceea voiu a aretã in urmatoriile sfire, cum a urmatu omulu in privintia acestoru animale, a pesciloru, cătu si a documentã, cătu de multu tiene elu si acum la ele.

Istori'a acestoru animale, d'in punctu de vedere alu folosulu, se imparte in trei pãrti: 1) „Pescaritululu naturalu“, adeca persecutarea si sterpirea pesciloru pãna la estremitate. 2) Folosulu insemnatu — ba adese chiaru placerea spre pesci — a constrinsu pre omu să fia mai precautu in privintia acestoru animale pre pretioase, si asiã prin experientia si lucrare s'au introdusu una „cultura regulata“ a pesciloru. 3) Pre timpu ce merge e lipsa mai mare de pesci, ora caatarea loru nu multu mai insemnata; venitulu ce lu aducu e considerabilu si siguru, prin urmare omulu cugetatoriu indemnatu de profitulu ce lu casciga a facutu observatiuni cu mare atentiune, si esperientia l'a dusu la „fecundatiunea si cultura“

[Csernátory] scandalului de la 18 noem. a lucratu contra formeii parlamentare.

Intrebu inse, daca presedintele camerei n'a comissu totu acestu pecatu, candu a silitu pre oratoriulu se difa mai multu, ca câtu pote cbiaru a avut intentiunea d'a dife? Ore ministru presiedinte n'a comissu totu acesta gresiela, mestecandu si personalitati in respunsulu seu.?

Daca dara sunt mai multi v i n o v a t i, pre cum nu se pote negá, atunci nu este dreptu, a indreptá resbunarea contra numai a unui-a d'intre acestia. Mai bine se dámu pace, la cele ce s'au intemplat si au trecut si se ne apucamu de lucru, care ne accepta.

T i s z a, combatendu si modificarea art. de lege 4. 1848, presinta unu altu scurtu proiectu de resolutiune, care nu are altu scopu de câtu numai molcomirea sufleteloru si sustienerea dereptatii.

Se intorce apoi cátra partid'a sa, admoniandu-o spre indulgentia, si daca la acest'a respunsulu parpitidei drepte inca va fi indulgentia, atunci recompensa cea mai fromosa este insa-si alinarea spireteloru; daca nu, atunci macaru si-a facutu detorinti'a' (Applause viue d'in tote partile camerei.)

Paulu H o f f m a n n, consentindu cu celle disse de antevorbitoriulu si pentru scurtarea desbaterii, bucurosu recede de la cuventu, daca urmatorii oratori inscri si inca voru face asemenea.

Iuliu G y r f y, dechiara, cá va urmá esemplulu lui Hoffmannu, daca motivarea d'in proiectulu lui Korizmics se va lassá afara. (Approbari in drept'a).

(Se incepe o pausa, n'ime nu se inscria la cuventu, in camera se incepe o miscare viua.) Presedintele suspinde siedinti'a pre tempu scurtu. (Intru aceea in camera, pre coridore se formeza cluburi de deputati d'in tote partidele si se consulta.)

Siedinti'a se deschide. Ludovicu C s e r n a t o n y ié cuventelu si tiene, intre aplausele camerei, unu discursu scurtu, in care si-esprime dorerea pentru cele intemplate in 18 nov. si roga camer'a, se le uite.

Totu aceea o face si ministru presiedinte Lonyay, ro-gandu camer'a, se lase afara motivarea d'in proiectulu lui Korizmics. (Applause si aprobári generale.)

Colomanu T i s z a, mai roga camer'a, se lase si finea de la proiectulu lui Korizmiciu, care suna despre modificarea §. 14, art. de lege IV. d'in 1848, si apoi atunci e gat'a a si-retrage proiectulu seu si a primí pre a lui Korizmics. (Approbari generale.)

Ladislau K o r i z m i c s, dupa tote cele pána acum intemplate, modifica proiectulu seu astfel: „Fiadu cá, atâtu in sesiunea trecuta, câtu si in cea presenta, regulamentul camerei sa aretatu defectuosu, binevoiesca camer'a a esmitte o comisiune de 9 membri, cari se esamedie regulamentul si se presinte cátu d e c u r u n d u unu proiectu, referitoriu la indreptarea pártiloru defectuose. (Approbari d'in tote partile.)

Iosifu M a d a r á s z, presinta amendamentul, basatu pre legile d'in 1848, dupa care cuvintele „c á t u d e c u r u n d u” se se lase afara.

Cam'er'a primesce proiectulu impreuna cu amendamentul.

La dorinti'a majoritatii, siedinti'a se inchiaia la 12 ore a. m.

Adunarea de la Temisior'a

a „Societatii pentru fondu de teatru romanu” tienuta la 11. si 12. nov. a. c.

Processu verbalu. Siedinti'a II. La 10 ore n. d. m. presedintele deschide siedinti'a. Cetindu-se protocolulu siedintiei de ieri, se autentica.

Nainte d'a procede la ordinea dílei se cetescu telegramele felicitatorie cátra adunarea generala, tramise de la mai multi intieleginti romani d'in Logosiu, Satu-Mariu si Gherl'a.

P. Rotariu, referintele comisiunii pentru conscrierea membriloru, reporté dia cumcá s'au inscriu mai multi membri, cari inse pentru scurtimea timpului n'au potutu toti responde indata tassele promisse.

Se ié la cunoscentia si se decide: List'a pentru conscrierea membriloru sd remana deschisa la dlu Rotariu inca 15 díle, pána candu Dd. membri voru responde tassele deobligate, si se voru immanuá dlui secretariu alu comitetului centrale la Pest'a.

Dlu G. Traila, referintele comisiunii pentru censurarea reportulu si socoteleloru comitetului centrale, despre starea insocirii si a capitalulu, reporté dia, cumcá tote s'au afiatu in cea mai buna ordine, si propune d'odata a se sprime incredere si recunoscentia comitetului centrale si dlui secretariu. Reportulu se ié la cunoscentia; propunerea dlui referente se primesce unanimu.

Dlu I. Luc'a, referintele comisiunii esmise pentru primirea si censurarea propuneriloru, reporté dia, cumcá nu s'a ivitu nimene cu ce-va propunere momentosa.

Dlu Pavelu Jurma face adunarii propunerea: Sè decida cumcá intru adunarea si sporirea fondului teatralu se se porte in tote besericele una tava menita acestui scopu. — Propunerea fiindu contra §-lui 3 lit. a) b) si c) d'in statute, cade.

P. Rotariu aduce la cunoscentia adunarii generale, cumcá in Temisior'a s'a infiintiatu pentru locu si comitatu unu comitetu filiale pentru promoverea scopului societatii. Totu-odata propune a se impoteri comitetulu filiale, cá banii, ce i va agonisi acestu comitetu, se-i depuna — sub supraveghiarea comitetului centrale — la reuniunea d'in Temisior'a a institutulu de cred. si econ. „Albina” d'in Sibliu. Scirea despre infiintarea comitetului filiale in Temisior'a se ié la cunoscentia, éra propunerea cu privire la banii ce voru intrá la comit. fil. cade, d'in cauza, cá administratiunea ar' fi pre grea pentru comitetulu centrale.

Dlu membru Bartolomeiu propune, cumcá venitori'a adunare generala pentru fondulu teatralu rom. nat. d'in mai multe consideratiuni momentose, se se tiena in Caransebesiu.

Propunerea se primesce cu viua placere; éra terminulu se decide din'a de 30. aprile 1873 st. n.

Finindu-se obiectele de la ordinea dílei, dlu advocatu V. Popu descopere simtiemintele de bucuria si recunoscentia ale banatieniloru cátra on. comitetu centrale, votandu-i totu-odata si recunoscentia pentru ostenelele sale, mai departe se sprima cu recunoscentia si facia de cei ce participara la adunarea generala.

Se ié la cunoscentia cu consentirea tuturor'a; éra dlu secret. I Vulcanu prima in numele comitetului centrale multiamit'a sa fatia de adunarea generala.

Dlu G. Traila propune recunoscentia protocolaria dlui protop. M. Dreghiciu, pentru cederea localitatii sale spre tienerea siedintieloru, si comitetului arangiatoriu pentru ostenelele sale. Se primesce.

Penru autenticarea acestui protocolu se alege: Dd. M. Dreghiciu, St. Adamu, P. Rotariu si G. Ardeleanu. Dupa

acestea dlu presiedinte Dr. P. Vasiciu multumescce pentru distingere si pacientia, si dechiara adunarea inchisa.

Dr. P. V a s i c i u, presiedinte ad hoc.
„Familia” M. U n g u r e a n u, secretariu ad hoc.

Spre orientarea abonatorulu la diurnalulu „Propaganda” si preste totu a publiculu romanu.

Dor nulu Alessandro Bujoru publica, in numele directiunii diurnalulu „Propaganda” (acum Dacia Traiana), unu reportu detaiatu despre sortea acestui diurnal, d'in care estragemu si noi punctele essentiale, pentru cá on. nostri cetitori se se scia orientá pentru presinte si viitoriu in acesta privintia.

„La finea annulu curinte voru esf de sub pressa: 24 de numeri ai diariulu „Propaganda” (pentru semestrulu juliu—decembre 1872,) cuprindiendu: I. Partea politica: a) Dacia-Traiana si Daco-Romanii de asta-di; b) Rass'a latina — una vorba gola? — c) Consideratiuni politico-sociali a supra Románei; d) Unic'a solutiune admissibile a cestiuneijudaned'in Romani'a. II. Partea literaria: c) Despre Mirabeau si Voltaire; f) Bieneni ultimulu tribunu Romanu, romantiu istoricu de Lord L. Bulver. Imprimati de Guiseppe Aureli, Roma, piazza Borghese.”

Cu privire la neapparinti'a diurnalulu in lunele ultime, dlu Al. Bujoru dá urmatoriile desluciri: „Dupa publicarea numerulu VII. s'a intreruptu publicatiunea d'in caus'a, cá nu aveamu de cáti 160 de abonati, d'in cari abid 60 respunsera pretiulu: nu poteam tipari numeri, fora d'u avé cetitori. Totu lucrulu a remasu in suspenso pána la reintorcerea subscrisului (Al. Bujoru) de prin caletori'a sa prin Banatu — la Rom'a; é' dupa aceea pareá tempulu prea innaintatu, pentru a se poté implé acea lacuna: publicandu numeru dupa numeru; ar' fi trebuitu se dámu câte 2—3 numeri pre septemana, spre a completá semestrulu I, ceea ce este in oppositiune radicala cu tactica nostra.

Vediendu deci, cum-cá n'ar fi nici de cum oportuno, a publicá cu numerulu diariulu odata scosu d'in tactu si suspinsu pre atât'a tempu, ne-amu determinatu in fine — dife dlu Alessandro Bujoru — a formá d'in acei 24 numeri in restantia unu volumenu, constituindu in man'a lectorelui o collectiune completa a Propagandei pre semestrulu I, 1872. Lectorii voru fi mai bine serviti, decátu cu cáti-va numeri isolati, perduti, si é' cáti-va numeri precipitati, gramaditi. Si — ce este si mai importante in acest'a reforma, dandu in man'a publiculu romanu unu opusculu, in care, fiindu desvoltate patru d'in cele mai grave cestiuni ce ne privescu, vomu procurá mai securu si mai eclatante effectú tendintieloru nostre.

Introductiunea si articolulu relativu la rass'a latina, voru fi scrise in patru colone, in limb'a romana, francesca, italiana si spaniola. Cele-lalte cestiuni voru fi scrise in limb'a romana si francesca, éra partea amusanta numai romanesce.

Pretiulu volumelui, (unu semestru-completu), este loco 4. fl. v. a. séu 10 lei nuoi.

Abonatorulu câte pre unu anu si celoru pre câte unu semestru li se va spedá volumele indata. Celoru ce s'au abonatu numai pre câte unu trimestru se tramite numai pre langa suplinire a pretiulu de 2 fl. — Docentiloru se ofere cu pretiulu diumetate: 4 fl. anulu, 2 fl. semestrulu.

Nu mai câte-va septemane ne separa de aparerea volumelui; facemu apelu la promitutiunea domniloru cari au de a completá pretiulu, — precum: cei-ce au anticipatu o parte, cei-ce au abonatu pre câte unu trimestru si cei-ce

artificiala.” Invetiatiu priu studiu si incercári au venitu la convingerea, cá prin maiestrie s'aru poté mari multu mai tare folosulu, si asié asta-di sunt guverne, cari de dieci de ani lucra spre a inlesni propagarea si cultura pesciloru; altele cari prin sacrificie insemnate si prin omeni invetiati si de specialitate lucra la desvoltarea acestui ramu.

Cá se aiba onorabili lectori una cunoscentia mai clara despre stadiile de cultura a pesciloru, fia-mi permisu a vorbi in sirele armatorie despre fia-care in parte.

L. P e s c a r i t u l u n a t u r a l u. E necessitate, cá omulu se se convinga despre folosulu, care lu pote cascigá de la una intreprindere, séu care i-lu potu aduce animalele séu ori ce lucru, cá-ce atunci, fiindu siguru despre rezultatu, d'insulu nu crutia munca, ci cu fortie indeite lucra spre a-si mari venitul.

In privinti'a pesciloru folosulu e cunoscutu, precum amu dfsu, de candu omulu cunosce lumea; si la acest'a l'a condusu lips'a cea mai primitiva „fomea.” Deci pescaritul naturalu cá celu mai primitivu a fostu si este peste totu pamentulu cunoscutu si lattitu, elu constá intru a vená pescele si a-lu urmari pre totu loculu unde se afla, fora a portá cea mai mica ingrigire de consecentie.

Ast'a e metod'a care noi romanii amu adoptatu-o in privinti'a pescaritului, in tote tierenle si tienuturile locuite de romani si mai alesu in Transilvani'a, Maramuresiu, Crisian'a, Banatu, Bucovin'a, in parte si in Romani'a libera. Sunt pescari, si multi la numeru, mai cu séma langa apele mai mari, a caroru meseria consta intru a goni, urmari si prinde pescii, si pre asta cale a-si asigurá folose materiale, — inse nu li trece prin minte cá si acestu isvoru de abun-

dantu casigu pote secá, ci uniculu loru scopu este, de a deseca ap'a de pesci cu deseversire.

Lucrandu toti d'in tote partile pre asta cale, rezultatu finale, inse totu de-odata si fatalu, s'a si aretatu, cá-ce multele ape ce percurgu teritoriile romane sunt lipsite de acele pretiose animale, cari aru poté asigurá la millione nu numai unu midilocu de traiu, ci si unu casciga insemnatu banalu; — lipsescu in apele nostre acelea animale, cari sunt de unu folosu necalculabilu, pentru-cá nice una particica d'in corpulu loru nu e pentru noi stricatioasa; si pre langa aceea pescii cresc si se immultiescu fora cea mai mica collucrare d'in partea nostra, si toté particelele d'in corpulu loru ni sunt de bunu si mare folosu, atâtu pentru stemperarea tomei si alinarea unoru bole, câtu si pentru procurarea de lucruri necesarie; ba ei ni dau si unulu d'intre cele mai emnente ingrasiamente pentru pamenturile nostre, forte bine cunoscutu sub numirea de „guano de pesce.”

S'au adusu legi si acestea se priveghedia cu tota seriozitatea candu e vorba de a urmari fieretele selbatece, d'intre cari unele ni aducu daune insemnate pre campiele nostre, altele ni ataca turmele, ba nu arare-ori devinu periculose si pentru omu; pána candu ele de alta parte ni aducu unu folosu neinsemnatu, ba une ori nu respaltescu specele facute cu materialulu de venatu, si nice cá pote fi vorb'a de timpulu ce lu perde omulu, si de mult'a osteneala ce si-o dá; pentru-cá de la multe numai pieile le potemu folosí; altele ni dau si carne, care e buna, ba se numera chiaru intre delicatetie, inse atunci candu incredentiele folosite spre pregatirea ei ni costa cu multu mai multu de câtu carnea ins'a-si.

Se pazescu cu strictetie astfelu de legi si nu sunt pucine casurile, cá calcatorii acestoru legi au fostu inferati cá unii d'intre cei mai mari facutori de rele; unoru-a li-a adusu nefericire pentru ei si familielesu lor, pre altii i-au costatu chiaru si viet'i'a.

Iubitorii de selbataciuni, venatorii passionati nu crutia spese spre a dá acestoru-a una ingrigire cátu mai buna, nu numai cá cheltuiescu sume bunisore spre a li face unu adu-postu, inchidiendu cu garduri vii séu cu palancu si chiaru cu muri locuri séu paduri, in estendere de mai multe mille patrate; ci se ingrigescu se fia scutite in contra a ori si ce felu de inimici, cá se aiba nutrimentu corespunditoriu si abundantu, ingrigindu de puii loru cátu numai se pote de bene.

Astfelu au urmatu si urmedia privatii, astfelu au urmatu si urmedia stutulu istru a pazi fieretele selbatece si contra inimiciloru; loru si intru a inlesni propagarea lor. Dar' cum s'a urmatu si se urmédia in favorulu pesciloru, a acestoru animale de unu interesu eminentu si generalu, de unu folosu atâtu de insemnatu, acest'a ni o potu spuue fluviele nostre pustie, lacurile nostre pline de trestia si rogozu; baltele nostre, cari sunt cuibulu hrosceloru, câtu si váile nostre, cari prin neregularitatea loru ni mananca in totu anulu câte una bucata de pamentu, si prin esundarea loru ni nimicescu ructe, ni spala pamentulu fructiferu si depunu in locu-i strate de petrisiu si bolovani.

(Va urmá.)

s'au prenumerant, dar' n'au depus protulu, s'au buna-tatea a ni tramite respectivele parole! Considerandu-se miculu numeru alu prenumeratiloru si d'alta parte enormele spese exceptuionali, — nu ni se va pot' reproba acestu apelu...

Pentru a se evita complicitati, ne rogamu a usa la ori-ce corespundinta cu noi, de urmatori'a formula d'adresa: *Amministrazione del giornale romano; „Dacia-Trajana“ presso di Giuseppe Aureli, typogr. libr. Roma, piazza Borghese.*

Toti abonatii facuti, directe la Directiune in Venezia, sunt respectuos provocati, a ni indica (prin epistole francate: d'in nou) numele, domiciliulu, pretulu depusu, timpulu candu, etc; — pentru ca fora de acest'a nu potemu garantá ca voru primí diurnalulu. In interesulu propriu, binevoiesca deci domni, a-si repel' sub adresa de mai susu abonamentulu dejá facutu*.

Rom'a 11. novemvre 1872.

Dessesai, (comit. Carasiu.)

(Unu jude comunale demnu de tota laud'a.) Comuni-tatea nostra in totu annulu preliminar' celle necessarie, atatu pentru comuna, catu si pentru scola, dara, dorere numai ca se preliminar, de efectuitu nu mai era vorba.

Acum inse, lauda Domnului, ne mangaiamu si avemu dreptu a ne mangaiá, pentru ca avemu unu jude comunale demnu de tota laud'a, si acestu barbatu bine-meritatu in adeveru parinte alu poporului, este Dl. Constantin Popoviciu, prin d'insulu se edifica una casa comunala atatu de frumoasa, ba ce e mai de insemnatu, beseric'a nostra prin nisuint'a, ostenelele, si spriginulu cellu multu, care dsa i-lu dá, possede asta-di unu capitalu considerabilu; d'insulu se in grigesce de beseric'a si scola cu asiá energia, catu in adeveru lu potemu numi binefacitoriu alu comunei nostre.

Daca suntemu dara detori, a esprime recunoscint'a nostra facia cu acei barbati, cari necontenitu se lupta, se ingrigescu pentru binele nostru comune, pentru beseric'a si scola, apoi unulu d'intr'acesti-a fiindu si judele nostru D. Const. Popoviciu, credemu ca detorint'a ni facemu aducandu-i tributulu nostru de recunoscint'a.

Stefan Lupulescu,
investiatoriu greco-orientale.

VARIETATI.

* (Monete stravechi). Iosifa Furduliu, economu romanu in Tis'a, cottulu Uniadorei, arendu cu plugulu in 16. oct. pre ogorulu seu, a datu de o ola cu bani de argintu. Inscientandu-se despre acest'a oficialatulu cointense numai de catu dispuse, ca banii aflati se se aduca la Dev'a, si incredintia pre protonotariulu Georgiu Cascantinu se organizadie banii d'in ola, in care apoi s'a aflatu: 50 monete mari de argintu, inea tare bine conservate, cu inscriptiunea „Heracles Soteros Thazion“; 902 bucati bani familiari d'in tempulu republicei; bucati de sub domnirea imperatorulu au aflatu tare pucine. Banii astfelu rendiuti v. comitele Ignatia Szereday a tramissu la ministerulu de finantie. — ?

* (Date statistice). Dupa conscriptiunea cea mai recenta, Ungari'a si confiniele ungurene provincialisate au 11,240.528 suflete; Ardelulu 2,100.232; Croato-Slavoni'a si confiniele croate provincialisate, 1,120.778; teritoriulu Fiumeanu 13.944 suflete; La o alta dara 14,475.482 suflete. — Dupa conscriptiunea de la 31 dec. 1869 in provinciile d'incolo de Lait'a, seu reprezentate in senatulu imperiale, sunt 9,829.039 suflete de sessulu barbatessu si 10,384.483 de sessulu femeiescu; la o alta dara 20,223.522 suflete. Austri'a, astfelu dara, aru avé una poporatiune de 34,699.004 suflete.

* (Parastasu pentru Iancu). Dupa cum ni se scrie, in 17. noemv. a. c. s'a tenu in Logosiu parastasu pentru repausulu sufletulu eroului „Iancu.“ Pie-sele indatinat le-a cantatu laudabilulu coru vocale, compussu d'in cetateni romani d'acolo. La inchiziarea ceremoniei funebrele s'a cantatu unicu resunetu romanescu „Desceptate Romane!“

* (Lamentatiune) cátra tota lumea civilisata. Unu diariu d'in Washingtonu (Americ'a) de curundu scrisse urmatoarele: Venatori'a a supra' hippopotamutui pre tiermurile Nilului, a alligatorului d'in Louisiana, a leului d'in Numidi'a, a lui Gorill'a d'in Afric'a, a tigului d'in Bengali'a, a ursulu d'in Suedi'a, a lupulu d'in Russi'a, o astfelu

de venatoria e gola copileria, pre langa venatori'a dupa o sierbitoria fidela, diligenta si modesta.

* (Coler'a in Ardelu.) De la Alb'a-Julia se scrie, ca acolo inca s'au ivitu unele casuri de colera.

* (Congregatiunea) comitatulu Clusiu va tiené in 2. dec. a. c. siedintia ordinaria.

* (Emigratiunea.) 4000 Lipovani gr. ortodossi au emigratu d'in Bucovin'a in Russi'a unde fure primiti cu mare placere, si capetandu si locuri, unde se se asiedie, fure eliberati pre mai multi anni, de la contributiunea de bani si sange.

* (Statiune noua de calle ferrata) se va deschide cu 1 dec. a. c. pre lini'a Orade-Mare-Clusiu, intre statiunile Ciuci'a si Brate'a, cu numirea „Buci'a.“

Sciri electrice.

Constantiniana, 23. nov. Intre Curdieni a eruptu revolutiune; Aliskert, una cetate in apropiare de Erzerum, a fostu teatrulu evenimentelor sangerose. Tote auctoritatile, d'impreuna cu Caimacamulu, fure omorite, Guvernule a si tramissu truppe la locul acestei rescote fatale.

Madridu, 24. nov. Mai multe gruppe de federalisti armati s'au ivitu in tinentulu de la Medina-Sidoma. Comunicatiunea telegrafica s'a interuptu de nou intre Saragoas'a si Barcelon'a. In tinentulu Arcos de la Frontera s'a ivitu una banda republicani; ér in Algezira se areta semne de rescota.

Vienna, 25. nov. „Presse“ comunica, ca imperatulu nar fi primitu demissiunea archi duce lui Iosifu ca comandante supremu alu armatei magiare pentru aperaturea tieriei. (Intre archi-ducele Iosifu si intre ministerulu ung. pentru aperaturea tieriei s'au escatu nisce differentie, cari au ajunau la culme in urm'a unei observatiuni, ca a o facutu foia officiale despre adjutantiile de la comand'a suprema a armatei ung. pentru aperaturea tieriei. Red.)

Bucuresci, 25. nov. Comissiunea guverniale a finitu revisiunea linielor ferrate Romanu-Bucuresci si Pitesti Galati si a si prezentatu apoi guvernulu unu repportu forte detaiatu. In cercurile bine-informate se vorbesce, ca guvernulu va luá fara indoieia aceste linii in administratiunea sa.

Parisu, 25. nov. Majoritatea comissiunii pentru propunerea lui Kerdel a decisu, ca de-o-cam-data se propuna numai instalarea unui ministeriu respunditoriu. Presiedintele Thiers insiste la resolverea unoru cestiuni constitutionale, precum prelungirea poterii sale, numirea unui vice-presiedinte, infiintarea unei camere de paiiri si reinnoierea partiale a adunarii nationale. Minoritatea comissiunii va presentá unu altu repportu.

Versali'a, 25. nov. „Agence Havas“ afla, ca Bathie, repportorulu majoritatii comissiunii emisso pentru propunerea lui Kerdel recomanda a se introduce de-o-cam-data numai respunsabilitatea ministrilor, ér' cele lalte cestiuni constitutionale sulevate de Thiers se se amana pana dupa eliberearea teritoriului. Deci adunarea nationale va avé se decida intre Thiers si propunerea comissiunii.

Viena, 26 nov. Comissiunea constitutionale a dietei d'in Austri'a inferiore a primitu, in siedintia ei de ser'a, urmatori'a propunere: Guvernulu se presentadie fara amanare senatulu imperialu unu proiectu de lege, dupa care pre viitoriu membrii camerei reprezentantiloru, se nu se tramitta d'in partea dietelor, ci se se alega nemidilocitu d'in partea poporatiunii; mai departe, cu oca-siunea presentarii legiloru interconfessiunale in senatulu imperialu, guvernulu se ascerna una lege separata, carea se eschida ordennulu jesuitiloru d'in intregu cuprinsulu tierelor reprezentate in senatulu imperialu.

Propriet., edit. si red. respundiet: **ALES. ROMANU.**

Eu Vilemin'a Rix

deciaru prin acest'a publice, ca eu, vedu'a dupa Dr. A.

Rix, de 16 ani sum singur'a si unic'a producatoria a adeveratei si nefalsificatei

Past'a Pompadour originala

fiindu ca numai eu singura cunosc secretulu preparatiunii. Anunciandu deci prin acest'a, ca numita Past'a Pompadour de acum incolo se pote afla **nefalsificata** numai la locuintia mea, **Vien'a**, strada „grosse Mohrengasse“ nr. 14, trept'a I., usi'a 62, **admoniezu** se nu se cumpere la nime altulu acest'a pasta, fiindu ca de presente nu tienu neci unu depositu, si neci o filiala, si tote depozitele de mai innainte le-am **disolvatu** pentru **falsificari** obvenite. Adeverat'a Past'i Pompadour a mea, numita si **Past'a Miraculoasa**, nu si-va sminti neci candu efectulu; succesulu acestei Paste pentru faci'a omului e preste tota acceptarea si este unicu medilocu **garantatu** spre grabnic'a si sigur'a alungare a totoruru sgrabuntiloru, petelor, cosiloru, bubitiiloru si alu niceloru de pre' facia. **Garanti'a** intru atata e de segura, in catu daca medicin'a remane fara effectu, **banii se voru dá inderetru.**

Una tegula de acest'a Pasta escelenta, d'impreuna cu instructiunea, costa **1 fl. 50 cr.** — **Tramissu per „Nachnahme.“** Epistolele de procuratiune sunt de a se adresa cátra Vilemin'a Rix, Dr. Witwe, Vien'a, innere Stadt, Adlergasse nr. 12.; pentru placerea onoratorulu mei partinitori, daca mi-voru incredintia unelo comissiuni mice despre diverse articuli, voi dispune ca se se esecute fara a com-puta vre o provisiune.

Adrese de multiamita nu se voru publicá.

[12-24]

Invitare de prenumeratiune

la

WIENER COMMUNAL ORGAN

(organu comunale de Vienn'a),

care appare in Vienn'a de la 1. decemvre 1872 si este

organu pentru tote affacerile municipali,

cu osebita consideratiune

la organizatiunile autonome ale representatiuniloru cercuali, ale camerelor de comerctu, casselor de pastrare si de anticipatiune (imprumutu.)

„Wiener Communal Organ“ are scopulu, d'a scruta si desbate meritoriu tote cestiunile de administratiune municipale si de legislatiune municipale, si d'a servi ca conducatoriu probatu in tote affacerile municipali. Asemenea va fi elu unu organu pentru esegintiele representatiuniloru cercuali, a camerelor comerciali si a casselor de pastrare si anticipatiune, spre a dá directiune prin svaturile sale pre aceste terenuri de autonomia si spre a recomanda institutiunile cele mai bune si mai favorabile.

„Wiener Communal Organ“ este deci neaperatu de trebuintia pentru tote auctoritatile municipali si cercuali, pentru tote camerele comerciali, precum si pentru cassele de pastrare si de anticipatiune.

„Wiener Communal Organ“ se va interessá cu totu zelulu si de toti functionarii municipali si cercuali, precum si de cei de pre la camerele de comerctu si cassele de pastrare si anticipatiune, si totu-de-un'a va publica dorintie si gravamine relative la interesele acestoru functionari.

„Wiener Communal Organ“ va aduce portretele si biografiele presiedintiloru si membriloru mai escellentii ai representatiuniloru municipali si cercuali, ai camerelor de comerctu, precum si ai casselor de pastrare si anticipatiune.

„Wiener Communal Organ“ se recomanda cu ose-bire auctoritatiloru municipali si cercuali, camerelor comerciali, precum si casselor de pastrare si anticipatiune pentru publicatiuni de concursuri la ocuparea posturiloru, s. a.

„Wiener Communal Organ“ appare de 2 pre luna; pretulu d'impreuna cu portulu postalu face **numai 4 fl. pre unu anu, 2 fl. pre jumetate de anu si 1 fl. pre patraviu de anu.**

Abonamentele se tramita prin asemnate postali la administratiunea diariului „Wiener Communal Organ“, Vienn'a, IX., Dietrichsteingasse Nr. 8.

Redactiunea diariului

„Wiener Communal Organ“

Vienn'a, IX., Dietrichsteingasse Nr. 8.

[1-3]

Pre langa bani gat'a seu pre langa o arvuna de 10% se

cumpere, vindu seu schimba

totu felulu de hartiie de pretin ce sistu, precum:

Papire de statu, obligatiuni de prioritati, sortiri,

actiuni industriarie, de banca si de cale ferrata.

Se solvescu cupone si se indeplinescu

comissiuni pentru bursa ces. reg.

Sortiri de totu felulu

se vindu pre langa solviri in rate lunarie de la 5 fl. in susu.

ROTHSCHILD si COMP.

Opernring 21,

VIENN'A.

Actiuni valide pentru tote sortiturele,

fara alta solvire ulterioara.

Sortiri de statu c. r. austriace d'in 1839, a 40. parte, — fl. 6

Sortiri de statu c. r. austr. d'in 1860, a 20. „ — fl. 8

Sortiri de premie unguresci d'in 1870, a 20. „ — fl. 7

Sortiri de cale ferrata turoesci d'in 1870, a 20. „ —

(cu valoare pentru 36 sortiture) fl. 4

(19-20)